

Nr 16.

Ankom till riksdagens kansli den 13 februari 1929 kl. 1 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställning om lån till Sydsvenska kraftaktiebolaget.

(4:e avd.)

Uti den till riksdagen den 4 januari 1929 avlätna propositionen angående statsverkets tillstånd och behov under budgetåret 1929/1930 har Kungl. Maj:t beträffande låneunderstöd under åberopande av det vid propositionen under rubrik »Utgifter för kapitalökning: bil. 2» fogade utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen (punkt 32) att såsom lån till Sydsvenska kraftaktiebolaget för utförande av kraftverksanläggning vid Karseforsen-Laholmsfallet, att utgå på villkor, som Kungl. Maj:t äger fastställa, för budgetåret 1929/1930 anvisa ett reservationsanslag av 4,700,000 kronor.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till sid. 90—92 av åberopade statsrådsprotokollet.

Jämlikt § 36 i det enligt bemyndigande av 1927 års riksdag mellan vattenfallsstyrelsen och Sydsvenska kraftaktiebolaget träffade avtalet angående utarrendering till bolaget av Karseforsen och Laholmsfallet i Lagan m. m. är bolaget berättigat att i och för utförande av kraftverksanläggning i Karseforsen-Laholmsfallet av kronan genom vattenfallsstyrelsen erhålla ett lån, motsvarande två tredjedelar av byggnadskostnaden, dock högst 5¹/₂ miljoner kronor, under förutsättning dock, bland annat, att bolaget minst ett år i förväg anmäler sin önskan om lånets utbekommande.

Vattenfallsstyrelsen har i skrivelse den 30 augusti 1928 meddelat, att sagda bolag i skrivelse den 12 juni 1928 hos styrelsen anhållit att så snart som möjligt erhålla ett lån av kronan å 4,700,000 kronor för en planerad anläggning i Karseforsen. I sin skrivelse har vattenfallsstyrelsen anfört bland annat följande:

Meningen vore, att lånebeloppet skulle utlämnas till kraftbolaget i poster, allt eftersom arbetet med anläggningens utförande framskrede, på så sätt att vid varje tillfälle den utbetalta lånesumman icke överstege $\frac{2}{3}$ av anläggningskostnaden. Enligt § 37 i omförmälda avtal skulle lånevillkoren vara i huvudsaklig överensstämmelse med de villkor, som gällde för lån ur vatten-

kraftslånefonden, dock att räntan skulle erläggas med högst $\frac{1}{4}$ % över den ränta, som staten enligt riksgäldskontorets beräkning kunde anses hava guldit i medeltal för de lån, som upptagits under två år närmast före utlämnandet av nu ifrågakvarande lån. Kungörelsen den 19 december 1919 med allmänna bestämmelser för lån från vattenkraftslånefonden (nr 787) innehöller, bland annat, att lånet skulle, sedan detsamma innehafts under tre år från första lyftningsdagen, återbetalas under vart och ett av därpå följande högst 40 år med lika kapitalbelopp under varje år. Därjämte stadgades, att Kungl. Maj:t kunde medgiva, att med inbetalning av ränta under de tre första åren finge anstå för att därefter under låneperioden avbetalas lika med kapitalbeloppet. Från kraftbolagets sida hade framställning gjorts om sådant anstånd med de tre första årens räntebetalning, vilken framställning av vattenfallsstyrelsen tillstyrkts.

Fullmäktige i riksgäldskontoret hava i avgivet utlåtande anfört, att fullmäktige ej funne anledning till erinran mot lånebeloppets utlämnande genom fullmäktiges försorg liksom ej heller mot att det begärda anståndet med de tre första årens ränteinbetalningar medgäves.

Sedermera har vattenfallsstyrelsen i skrivelse den 5 december 1928 meddelat, att efter avlåtandet av styrelsens tidigare framställning i ämnet från kraftbolagets sida framhållits önskvärdheten av att detsamma snarast möjligt finge disponera lånemedlen. Dessa vore avsedda att användas för täckande av en del av kostnaderna för utbyggande av vattenfallet Karseforsen i Lagan. Kraftbolaget hade redan igångsatt arbetena härmed och beräknade hava anläggningen färdig den 1 december 1929. Under sådana förhållanden kunde med all sannolikhet antagas, att de kostnader, som kraftbolaget nedlagt å anläggningen, redan under första hälften av år 1929 vuxit till så stort belopp, att ur säkerhetssynpunkt något hinder icke skulle föreligga för utbetalning av en god del av lånebeloppet. Vattenfallsstyrelsen finge därför hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå 1929 års riksdag, att därest någon svårighet icke mötte från riksgäldskontorets sida för medlens tillhandahållande, vattenfallsstyrelsen bemyndigades att redan under första hälften av år 1929 lyfta den del av ifrågakvarande lånebelopp, som vattenfallsstyrelsen med hänsyn till de för lånets utlämnande till kraftbolaget gällande villkoren funne kunna utbetalas.

Departementschefen har för sin del ansett, att medgivande borde kunna lämnas till lånebeloppets utanordnande redan före ingången av nästa budgetår. Tillräcklig anledning att, såsom ifrågasatts, medgiva anstånd med räntebetalningen å lånet syntes ej föreligga.

Utskottet får tillstyrka, att det begärda anslagsbeloppet anvisas, att utgå av lånemedel.

*Utskottets
yttrande.*

I likhet med departementschefen anser sig utskottet icke kunna tillstyrka, att anstånd med räntebetalningen å lånet beviljas.

Däremot har utskottet ej velat motsätta sig att, på sätt vattenfallsstyrelsen hemställt, den del av lånebeloppet, som med hänsyn till de för

lånets utlämnande i övrigt gällande villkoren kan utbetalas, må lyftas redan före den 1 juli 1929. Enligt vad utskottet inhämtat, möter från riksgäldskontorets sida ej hinder för en sådan åtgärd.

Med tillstyrkande alltså av Kungl. Maj:ts förevarande förslag får utskottet hemställa,

att riksdagen må såsom *lån till Sydsvenska kraftaktiebolaget för utförande av kraftverksanläggning vid Karseforsen-Laholmsfallet*, att utgå på villkor, som Kungl. Maj:t äger fastställa, för budgetåret 1929/1930 anvisa ett reservationsanslag av 4,700,000 kronor, att utgå av låne-medel.

Stockholm den 12 februari 1929.

På statsutskottets vägnar:

S. H. KVARNZELIUS.

Närvarande: Se under utlåtandet nr 15.
